

Συνέντευξη του Αγιωτάτου Πατριάρχη Κυρίλλου στην εφημερίδα «Έθνος της Κυριακής»

Αγιώτατε, στις αρχές Ιανουαρίου ο Οικουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος στην Κωνσταντινούπολη εκχώρησε Τόμο Αυτοκεφαλίας της Ορθόδοξου Εκκλησίας της Ουκρανίας. Από 'δω και πέρα ποια θα είναι η θέση του Πατριαρχείου Μόσχας;

Τόσο στην Ουκρανία, όσο και στην Ελλάδα υπάρχει μόνο μια Ορθόδοξη Εκκλησία, η οποία αναγνωρίζεται από όλες τις Αυτοκέφαλες Εκκλησίες. Δεν υπέβαλε στο Φανάρι το αίτημα περί αυτοκεφαλίας αυτή η Εκκλησία και, ακόμη περισσότερο, τάχθηκε κατ' αυτού. Εντούτοις, κατά περιφρόνηση της γνώμης της κανονικής Ουκρανικής Εκκλησίας ο Πατριάρχης Βαρθολομαίος εξέδωσε τον «Τόμο Αυτοκεφαλίας», όχι όμως της Εκκλησίας, αλλά των σχισματικών. Από κανονικής απόψεως αυτή η πράξη είναι ανυπόστατη. Δεν την αναγνωρίζουμε ούτε πρόκειται ποτέ να την αναγνωρίσουμε. Οι Ουκρανοί σχισματικοί, ως κοινότητα, στερούνται χάριτος όπως και παλαιότερα. Η μόνη Ορθόδοξος εν Ουκρανία Εκκλησία, όπου τελεσιουργούνται τα σωστικά μυστήρια, παραμένει η Ουκρανική Ορθόδοξος Εκκλησία με επικεφαλής τον Μητροπολίτη Κιέβου και πάσης Ουκρανίας Ονούφριο. Αυτή είναι εκείνη η οποία ενώνει την πλειοψηφία των Ουκρανών Ορθόδοξων χριστιανών.

Εξ αρχής προειδοποιήσατε για το ενδεχόμενο του σχίσματος εντός της Ορθοδοξίας, αλλά το Φανάρι ήταν αμετακίνητο, ισχυριζόμενο ότι μετά από επτά αιώνες ετέθη τέρμα στην αδικία έναντι της Ουκρανίας. Ποια πιστεύετε θα είναι η αυριανή ημέρα για το Ορθόδοξο ποίμνιο της Ουκρανίας, το Ρωσόφωνο και το Ουκρανόφωνο; Θα επικρατήσει η ησυχία και η σύνεση;

Ακόμη και προ της εκχώρησης του λεγομένου Τόμου ο Πρόεδρος Π. Ποροσένκο εξαπέλυε απειλές να διώξει από την Ουκρανία εκείνους, οι οποίοι δεν θα επιθυμούσαν να ενταχθούν στην «αυτοκέφαλο εκκλησία». Τώρα, με αυτή την ψευδο-εκκλησία να είχε δημιουργηθεί, το Κοινοβούλιο της χώρας στο συντομότερο χρονικό διάστημα ψήφισε νόμους, οι οποίοι εισάγουν διάκριση εις βάρος της κανονικής Εκκλησίας. Αυτοί οι νόμοι προβλέπουν την αναγκαστική αλλαγή της ονομασίας της Ουκρανικής Ορθόδοξου Εκκλησίας, προσφέρουν νομική κάλυψη για βίαιες αφαιρέσεις των Ναών της και άλλης εκκλησιαστικής περιουσίας. Έχουν ήδη αρχίσει οι καταλήψεις των Ιερών Ναών, η άσκηση βίας κατά των κληρικών και των πιστών, οι οποίοι προστατεύουν τα ιερά σεβάσματά τους. Με την εκχώρηση του «τόμου» στο σχισματικό μόρφωμα, η Κωνσταντινούπολη έλυσε τα χέρια των αρχών της Ουκρανίας στον αγώνα τους κατά της Ουκρανικής Εκκλησίας, καταδικάζοντάς την σε νέες και μεγαλύτερες αυτή τη φορά ταλαιπωρίες.

Σε περίπτωση εάν δημιουργηθεί ένταση και προκληθούν επεισόδια εις βάρος των κληρικών και των ενοριών, οι οποίοι θα μείνουν πιστοί στο Πατριαρχείο Μόσχας, έχετε ήδη σκεφθεί για το πώς θα μπορέσετε να τους προστατεύσετε;

Ταλαιπωρίες των Ορθοδόξων Ουκρανών αποτελούν αντικείμενο της μόνιμης φροντίδας μου. Προς την υποστήριξή των θα χρησιμοποιηθεί κάθε διαθέσιμο για την Εκκλησία μέσο, με πρώτο και βασικό την προσευχή με ελπίδα στον Κύριο Ιησού, ο Οποίος, καθώς πιστεύουμε, θα φυλάξει την Εκκλησία Αυτού.

Παρά την τρομερή πίεση εκ μέρους της Ουκρανικής Πολιτείας στο σχίσμα προσχώρησαν μόνο ένας επαρχιούχος και ένας βοηθός Επίσκοπος. Η συντριπτική πλειοψηφία των Ιεραρχών, των κληρικών και των λαϊκών έμειναν πιστοί στην Εκκλησία αυτών και τον Προκαθήμενο αυτής. Οι σημερινές εξελίξεις στη Ουκρανία δεν είναι άλλο από την ωμή παρέμβαση της Πολιτείας στα της Εκκλησίας, μια προφανής παραβίαση του Συντάγματος της χώρας και των θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Προκαλεί έκπληξη ότι όλα αυτά γίνονται με φόντο τις διακηρύξεις περί προσηλώσεως της Ουκρανίας στις βασικές Ευρωπαϊκές αξίες, μία εκ των οποίων είναι και η αρχή του χωρισμού της Εκκλησίας από την Πολιτεία. Αξίζει κόπο το διεθνές κοινό να στρέφει συχνότερα την προσοχή του στην κραυγαλέα ασυμφωνία διακηρύξεων και πράξεων.

Χρησιμοποιήσατε σκληρή γλώσσα έναντι του Οικουμενικού Πατριαρχείου, κάνοντας ακόμη λόγο για τα οικονομικά οφέλη, τα οποία αποκόμισε το Φανάρι για τη διευθέτηση του Ουκρανικού εκκλησιαστικού και ταυτόχρονα χαρακτηρίσατε ως «πολιτικοποιημένη» την ενωτική σύνοδο, παραπέμποντας σαφώς στην παρουσία του Προέδρου της Ουκρανίας Π. Ποροσένκο. Κατά τη γνώμη Σας, ποια ήταν τα κίνητρα και οι λόγοι, που οποίοι οδήγησαν στην εκχώρηση αυτοκεφαλίας από το Οικουμενικό Πατριαρχείο;

Ουδείς αποκρύπτει το γεγονός της στενής συνεργασίας του Φαναρίου με τις Ουκρανικές αρχές στην υπόθεση εκχωρήσεως του αυτοκεφάλου. Αρκεί να αναφερθούμε στην υπογραφή του ειδικού συμφώνου συνεργασίας μεταξύ του Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως και της Ουκρανίας στις 3 Νοεμβρίου του π.ε. Η παρουσία του Προέδρου της Ουκρανίας στο προεδρείο της «ενωτικής συνόδου», στην οποία έχετε αναφερθεί, είναι ένα μόνο από τα πολλά παραδείγματα. Βλέπουμε τον έν ενεργεία Πρόεδρο να περιοδεύει Ναούς σχισματικών κουβαλώντας τον «Τόμο» και αντιλαμβανόμαστε σε τι οφειλόταν τέτοια βιασύνη εκ μέρους του να τον παραλάβει έν όψει των προεδρικών εκλογών στην Ουκρανία. Δεν θέλω αυτή τη στιγμή να μιλήσω για τους λόγους, οι οποίοι οδήγησαν τον Πατριάρχη Βαρθολομαίο να χορηγήσει το λεγόμενο αυτοκέφαλο. Όποιοι και να ήταν, κατέστη πλέον πασιφανές ότι αυτό το «αυτοκέφαλο» δεν αποκατέστησε την ενότητα των έν Ουκρανία Ορθοδόξων, αλλά σε κίνδυνο έθεσε την ολοκληρία της ανά την Οικουμένη Ορθοδοξίας.

Όλοι οι Ορθόδοξοι Προκαθήμενοι θα πρέπει σύντομα να διατυπώσουν τη θέση τους και να τοποθετηθούν επίσημα σχετικά με την αναγνώριση ή μη της νέας Εκκλησίας της Ουκρανίας. Ποιες είναι οι εκτιμήσεις Σας για την περαιτέρω κατάσταση;

Μέχρι σήμερα ουδεμία των κατά τόπους Ορθοδόξων Εκκλησιών ανεγνώρισε το έν Ουκρανία νεοσύστατο σχισματικό μόρφωμα. Σημειωτέον ότι στην παρούσα κατάσταση δεν πρόκειται περί υποστηρίξεως είτε της Μόσχας, είτε της Κωνσταντινουπόλεως. Το ερώτημα τίθεται διαφορετικώς: αποδεχόμεθα τις αποκλειστικές εξουσίες μιας τοπικής Εκκλησίας έναντι όλων των άλλων κατά τόπους Εκκλησιών; Αποδεχόμεθα το δικαίωμά της με μία μονοκονδυλιά να κηρύξει κανονικούς τους σχισματικούς και την κοινώς ανεγνωρισμένη Τοπική Εκκλησία ανυπόστατη; Όλοι βρεθήκαμε αντιμέτωποι με την απόπειρα επιβολής στην Ορθόδοξη Εκκλησία μιας νέας εκκλησιολογίας. Δεν νομίζω να τα αποδεχθούν οι κατά τόπους Εκκλησίες.

Με την εκχώρηση του Τόμου Αυτοκεφαλίας της νεοσύστατης εκκλησιαστικής οντότητας ο Πατριάρχης Βαρθολομαίος περιφρόνησε την ήδη υφιστάμενη στην Ουκρανία και τη μεγαλύτερη αριθμητικά Ουκρανική Ορθόδοξη Εκκλησία, η οποία αναγνωρίζεται απ' όλες τις κατά τόπους Εκκλησίες. Κατά πόσον άλλαξε η θέση της στη διαμορφωθείσα κατάσταση στη χώρα με το Φανάρι και τις Ουκρανικές αρχές να προσπαθούν επίμονα να μην «βλέπουν» ότι υπάρχει;

Από κανονικής απόψεως δεν άλλαξε καθόλου η θέση της Ουκρανικής Ορθοδόξου Εκκλησίας. Ήταν και παραμένει η μια κανονική Εκκλησία της Ουκρανίας. Καίτοι έχει υποβαθμισθεί απότομα το νομικό της καθεστώς στην Ουκρανία. Νόμοι οι οποίοι ψηφίσθηκαν από το Κοινοβούλιο της χώρας, στους οποίους προαναφέρθηκα και οι οποίοι εισάγουν διάκριση, καταδικάζουν εκ των πραγμάτων σε διώξεις εκείνους, οι οποίοι παραμένουν πιστοί στην κανονική Ορθοδοξία.

Παρ' όλες τις προσπάθειες και την πίεση των αρχών της Ουκρανίας, οι κληρικοί και οι απλοί πιστοί της Ουκρανικής Ορθοδόξου Εκκλησίας επέδειξαν την εξαιρετική τους αφοσίωση στην Εκκλησία: εκτός μερικών κληρικών και δύο Επισκόπων, οι οποίοι προσχώρησαν στο σχίσμα, ο ιερός κλήρος παραμένει με το μέρος του Μακαριωτάτου Μητροπολίτη Ονουφρίου.

Βεβαίως, συνεχίζονται οι διώξεις εις βάρος των έν Ουκρανία πιστών, αλλά το δίκιο δεν είναι με το μέρος των διωκτών: τώρα βλέπουμε ότι οι ενορίες της Ουκρανικής Ορθοδόξου Εκκλησίας κερδίζουν τις υποθέσεις στα δικαστήρια σχετικά με τη δικαιοδοσία των Ναών, και ότι στις λιτανευτικές πομπές μετέχουν εκατοντάδες χιλιάδες προσευχόμενοι. Έτσι, στη λιτανευτική πομπή με αφορμή την 1030η επέτειο του Βαπτίσματος των Ρως συμμετείχαν 250 χιλ. πιστοί της Ουκρανικής Ορθοδόξου Εκκλησίας, ενώ σε ανάλογη πομπή του έτους 2017 συμμετείχαν 100 χιλ.

Όλα αυτά αποδεικνύουν ότι ο πιστός λαός δεν προσέχει και περιφρονεί τις ενέργειες των Ουκρανικών αρχών, οι οποίες διακατέχονται από την ιδέα δημιουργίας μιας εθνικιστικής «εκκλησίας».

Αγιώτατε, σχετικά πρόσφατα εορτάσθηκε η δεκαετία της ενθρονίσεώς Σας. Γι' αυτό το διάστημα, έχετε καταφέρει να πραγματοποιήσετε εκείνες τις προσδοκίες με τις οποίες αναλάβατε το πηδάλιο της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ρωσίας; Ποια είναι τα γεγονότα της παρελθούσης δεκαετίας τα οποία κρίνετε ως πλέον σημαντικά;

Από τη θέση του Τοποτηρητή ακόμη, δεόμενος του Κυρίου, ουδεμία φορά τον ζήτησα να γίνω Πατριάρχης, αλλά μέσω εκλογής να αναδειχθεί το θέλημα του Θεού. Παρατηρώντας τη διακονία των προκατόχων, Πατριαρχών πασών των Ρωσσιών, διέκρινα σαφώς ότι αυτή η διακονία ήταν προπαντός μια άρση του δυσβαστάκτου σταυρού. Τώρα αυτά επιβεβαιώθηκαν πλέον από την προσωπική μου πείρα, και όμως θεωρώ καθήκον μου την άρση του σταυρού αυτού μέχρι να έχω δύναμη.

Η δεκαετία η οποία μεσολάβησε, σημείωσε εξαιρετικά σπουδαίες αλλαγές στην πορεία της Εκκλησίας και της έν γενέτι Ρωσικής κοινωνίας. Δυσκολεύομαι να ξεχωρίσω κάποια συγκεκριμένα γεγονότα για να χαρακτηρίσω αυτά ως έχοντα την πλέον μεγαλύτερη βαρύτητα. Όμως, και είναι το βασικό, βλέπω πώς άλλαξε η στάση των ανθρώπων έναντι της Εκκλησίας, πώς απέτυχαν οι ελπίδες των άθων να την περικλείσουν σε γκέτο και πώς αναγεννιέται αυτή ενώπιόν μας. Αδυνατούν όποιες εσωτερικές περιπτώσεις να διαλύσουν την Εκκλησία: «καὶ πύλαι ἄδου οὐ κατισχύσουσιν αὐτῆς» (Ματθ. 16.18). Το βεβαιώθηκα προσωπικά από την πείρα της ζωής μου.

Μεγάλες μεταρρυθμίσεις πραγματοποιήθηκαν στο εξωτερικό της Εκκλησίας. Κατ' αρχάς τούτο αφορά τον ενοριακό βίο ώστε αυτός τώρα, εκτός της θείας λατρείας, η οποία, ασφαλώς, παραμένει πυρήνας του, περιλαμβάνει το κοινωνικό, το νεανικό και το μορφωτικό έργο. Έχουν σημειώσει σημαντική αριθμητική αύξηση οι εκκλησιαστικές επαρχίες και οι επαρχιούχοι Επίσκοποι. Όσο περισσότερες επαρχίες υπάρχουν στην Εκκλησία, τόσο πιο κοντά είναι η Ιεραρχία στον πραγματικό βίο και το λαό. Θέλω να πιστεύω ότι αυτοί οι σπόροι, οι οποίοι εσπάρησαν την προηγούμενη δεκαετία, θα αποδώσουν πλούσιους καρπούς στους μεταγενέστερους χρόνους.

Οι Έλληνες έχουν εκ παραδόσεως και εξακολουθούν να έχουν στενούς δεσμούς με τους αδελφούς Ρώσους. Ποιο μήνυμα θα θέλατε να εκπέμψετε στους Ορθοδόξους Έλληνες;

Έχω επισκεφθεί κατ' επανάληψιν την Ελλάδα, και κάθε φορά είχα αίσθηση ότι δεν ερχόμουν σε ανθρώπους ξένους, αλλά σε αδελφούς μου. Οι λαοί μας συνδέονται διαχρονικώς με τους δεσμούς πνευματικής ενότητας. Πιστεύω, ότι οι αδελφικές και καλές σχέσεις μεταξύ των Εκκλησιών μας θα

συντελέσουν, ώστε με κοινές προσπάθειες, να αντιμετωπίσουμε την τραγική διαίρεση, η οποία έθιξε την κοινή μας Ορθόδοξη οικογένεια. Είθε ο Θεός με τις πρεσβείες των κοινών μας Αγίων να διαφυλάττει τις Εκκλησίες και τους λαούς μας για να έχουμε ειρήνη και ενότητα.

Μια πηγή: <https://mospat.ru/gr/news/46454/>